

EUROOPA KONTROLLIKODA

Eriaruanne nr 19
2012

ISSN 1831-0818

2011. AASTA ARUANNE EUROOPA
KONTROLLIKOJA ERIARUANNETE PÕHJAL
VÕETUD JÄRELMEETMETE KOHTA

Eriaruanne nr 19 // 2012

2011. AASTA ARUANNE EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANNETE PÕHJAL VÕETUD JÄRELMEETMETE KOHTA

(vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 248 lõike 4 teisele lõigule)

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel +352 4398-1
Faks +352 4398-46410
E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Eriaruanne nr 19 // 2012

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on väljaande lõpus.
Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2012

ISBN 978-92-9237-900-1
doi:10.2865/24182

© Euroopa Liit, 2012
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Luxembourg

SISUKORD

Punktid

LÜHENDID

I-IV

KOKKUVÕTE

1-3

SISSEJUHATUS

4

ULATUS JA LÄHENEMISVIIS

5-8

KOMISJONI SÜSTEEM SOOVITUSTE PUHUL JÄRELMEETMETE VÕTMISEKS

9-10

KOMISJONI VASTUS KONTROLLIKOJA SOOVITUSTELE

11-20

KONTROLLIKOJA JÄRELKONTROLLI KOKKUVÕTE

21-22

JÄRELDUS

LISA I – ÜLEVAADE KONTROLLIKOJA LÄBIVAADATUD SOOVITUSTEST

LISA II – PÕLLUMAJANDUS: VÄHEMSOODSAD PIIRKONNAD

LISA III – PÕLLUMAJANDUS: PUUVILLA TOOTMISTOETUSED

LISA IV – PÕLLUMAJANDUS: LIFE-LOODUSE PROJEKTIDE JÄTKUSUUTLIKKUS
JA KOMISJONIPPOOLNE JUHTIMINE

LISA V – ENERGEETIKA: ARUKAS ENERGEETIKA 2003–2006

LISA VI – VÄLISTEGEVUS: TEHNILISE ABI MÕJUSUS SUUTLIKKUSE ARENDAMISE KONTEKSTIS

LISA VII – VÄLISTEGEVUS: VALITSUSVÄLISTE OSALEJATE EÜ ARENGUKOOSTÖÖSSE
KAASAMISE KOMISJONIPPOOLNE HALDAMINE

LISA VIII – VÄLISTEGEVUS: ÜHINEMISEELNE ABI TÜRGILE

LISA IX – PERIOODI 2005–2009 KONTROLLIKOJA ERIARUANNETE JÄRELKONTROLL

LISA X – METOODIKA

KOMISJONI VASTUSED

LÜHENDID

ALA: Aasia ja Ladina-Ameerika riigid

AKV: Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riigid

IPA: (*Instrument for Pre-accession Assistance*) – ühinemiseelse abi rahastamisvahend

LIFE: (*Financial Instrument for the Environment*) – keskkonna rahastamisvahend

PADOR: (*Potential Applicant Data On-line Registration*) – elektrooniline registreerimissüsteem PADOR – andmebaas, mis sisaldab potentsiaalsete taotlejate andmeid

RAD: (*Recommendations, Actions, Discharge* – soovitused, meetmed, eelarve täitmisele heakskiidu andmine) on komisjoni (eelarve peadirektoraat) kasutatav rakendus eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse talitustevaheliseks kooskõlastamiseks

KOKKUVÕTE

I.

Käesolevas aruandes uuritakse, mil määral on komisjon rakendanud perioodil 2003–2009 koostatud seitsmes kontrollikoja eriaruandes esitatud soovitusi. Eriaruanded, mille puhul järelmeetmeid võeti, olid seotud kolme järgmise eelarvevaldkonnaga: põllumajandus, energeetika ja välistegevus.

II.

Nimetatud seitse aruannet sisaldasid 51 auditisoovitust, millest 45 on endiselt olulised.

III.

Kuigi komisjon on kehtestanud kõikide kontrollikoja soovituste ning parlamendi ja nõukogu taotluste puhul järelmeetmete võtmise süsteemi, on kontrollikoda arvamusel, et soovituste/taotluste süsteem vajab tugevdamist, et komisjonil oleks võimalik avastatud puudustele ning kontrollikoja ja eelarve täitmisele heakskiitu andva institutsiooni soovitustele/taotlustele õigeaegselt, tõhusalt ja mõjusalt reageerida.

IV.

Läbivaatamine on näidanud, et komisjon võtab meetmeid kontrollikoja soovituste rakendamiseks ning käesolevas aruandes käsitletavatest soovitustest 13 (29%) on täiel määral rakendatud. Suure osa soovituste rakendamine on veel pooleli, kuigi täiendava 22 (49%) soovitusel on komisjon juba võtnud meetmeid nende põhiosade rakendamiseks.

SISSEJUHATUS

1. Käesolevas aruandes võetakse kokku kontrollikoja 2011./2012. aasta töö, mis puudutab kontrollikoja tulemusauditite põhjal koostatud eriaruannetes esitatud soovituste põhjal võetud järelmeetmeid¹. **Lisas I** on esitatud ülevaade kontrollitud soovitustest. **Lisad II–VIII** sisaldavad võetud järelmeetmete üksikasju.
2. Käesoleva järelkontrolli tarbeks valiti seitse perioodil 2003–2009 koostatud aruannet. Valiku tegemisel arvestati esiteks sellega, kas komisjonile soovituste käsitlemiseks antud aeg (üle kahe või kolm aasta) oli möödunud ja teiseks sellega, kas nimetatud soovitused on veel asjakohased. **Lisa IX** sisaldab nimekirja kontrollikoja eriaruannetest perioodil 2005–2009 ja üksikasju nimetatud aruannete kontrollikojapoolse järelkontrolli kohta.
3. Rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kohaselt on auditaruannete puhul tehtav järelkontroll tulemusauditi kavandamis-, elluviimis- ja järelkontrollitsükli viimane etapp. Nimetatud järelkontrolli eesmärk on hinnata komisjoni poolt kontrollikoja soovituste tulemusel võetud meetmeid.

¹ Töö sisu ja ulatust selgitatakse ulatust ja lähenemisviisi käsitlevas jaos.

ULATUS JA LÄHENEMISVIIS

4. Kontrollikoda hindas komisjoni poolt kontrollikoja soovitude tulemusel võetud parandusmeetmeid. Antud tegevuse käigus ei hinnatud nimetatud meetmete mõju, kuna see eeldaks eraldi järelauditite läbiviimist.

Kasutatud lähenemisviisi ja meetodika üksikasjad on esitatud **lisas X. Tabelis** on loetletud käesolevas aruandes käsitletavat eriaruanded.

TABEL

KÄESOLEVAS ARUANDES KÄSITLETUD ERIARUANDED

Eriaruanne	Eelarvevaldkond	Auditisoovituste arv
4/2003 maaelu arengu kohta: toetus vähemsoodsatele piirkondadele ¹	Põllumajandus	11
13/2003 puuvilla tootmistoetuste kohta ²	Põllumajandus	6
11/2009 LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkus ja komisjonipoolne juhtimine ³	Põllumajandus	9
7/2008 Arukas energeetika 2003–2006 ³	Energeetika	4
6/2007 tehnilise abi mõjususe kohta suutlikkuse arendamise kontekstis ⁴	Välistegevus	8
4/2009 „Valitsusväliste osalejate EÜ arengukoostöösse kaasamise komisjonipoolne haldamine“ järelduste ja soovitude kohta ³	Välistegevus	7
16/2009 Türgile antava ühinemiseelse abi juhtimine Euroopa Komisjoni poolt ³	Välistegevus	6
Soovitusi kokku		51

¹ ELT C 151, 27.6.2003.

² ELT C 298, 9.12.2003.

³ <http://eca.europa.eu>

⁴ ELT C 312, 21.12.2007.

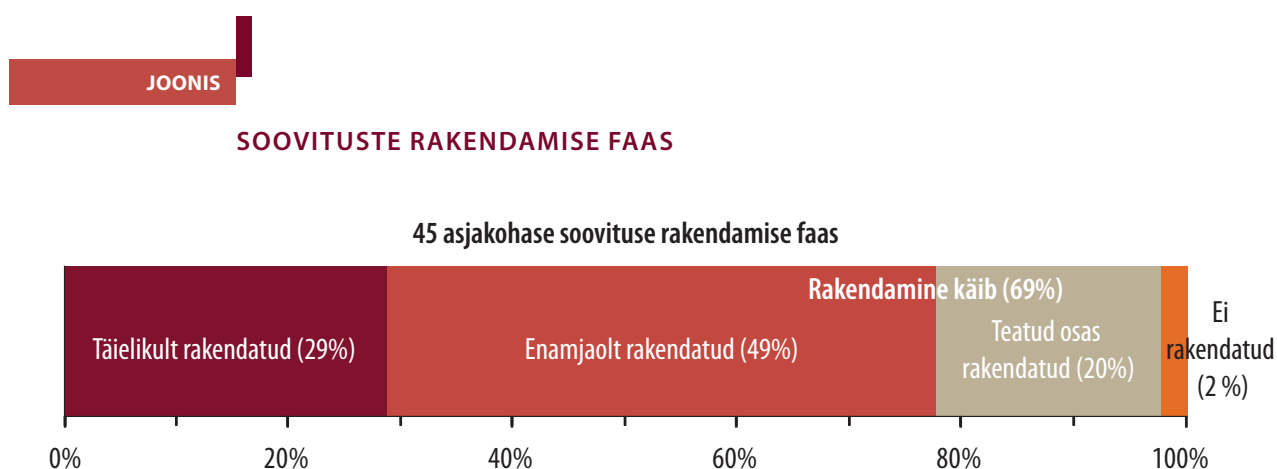
KOMISJONI SÜSTEEM SOOVITUSTE PUHUL JÄRELMEETMETE VÕTMISEKS

5. Andmebaasis RAD² salvestatakse kontrollikoja soovitused, nõukogu ja parlamendi taotlused ning komisjoniga kokkulepitud konkreetsed meetmed nimetatud soovituste/taotluste käsitlemiseks. Rakendusel on oluline osa nõuetekohase ja õigeaegse haldamise ning kontrollikoja ja teiste sidusrühmade soovituste/taotluste järelkontrolli tagamisel.
6. 2009. aastal viis kontrollikoda läbi süsteemi RAD prooviläbivaatuse, uurides eelkõige nimetatud andmebaasis sisalduvat teavet komisjoni poolt vastuvõetud ja rakendatud soovituste kohta.
7. 2011. aastal korraldasid 12 komisjoni peadirektoraati esindavat kümme siseauditiüksust andmebaasi RAD haldamiseks loodud süsteemide ja menetluste siseauditi. Auditi eesmärk oli välja selgitada piisavate meetmete/tegevuskava olemasolu ning saada kindlus selle kohta, et andmebaasis RAD salvestatud meetmeid rakendati õigeaegselt, tõhusalt ja mõjusalt.
8. Komisjoni siseauditi tulemused kinnitasid suurel määral kontrollikoja prooviläbivaatuse järeldusi. Siseauditi käigus leiti eelkõige, et kuigi kehtestatud süsteemid ja menetlused annavad piisava kindluse kontrollikoja ja eelarve täitmisele heakskiitu andva institutsiooni soovituste/taotluste rakendamise juhtimise kohta, avastati mitmel juhul, et menetlusi ei dokumenteeritud ning et soovituste/taotluste rakendamise järelevalve ja kontrollimine oli ebapiisav.

² RAD (*Recommendations, Actions, Discharge* – soovitused, meetmed, eelarve täitmisele heakskiidu andmine) on komisjoni (eelarve peadirektoraat) kasutatav rakendus eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse talitustevaheliseks kooskõlastamiseks. Rakendus sisaldab komisjonile nõukogu, parlamendi ja kontrollikoja poolt antud soovitusi/taotlusi, komisjoni vastuseid ja järelmeetmete etappi.

KOMISJONI VASTUS KONTROLLIKOJA SOOVITUSTELE

9. Läbivaadatud eriaruannetes oli kontrollikoda esitanud 51 soovitus. Ligikaudu kaks kolmandikku soovitustest olid seotud mõjususe aspektidega (nt strateegiliste eesmärkide seadmine, projektitaotluste koostamine, projektide kavandamine, projektide tulemuslikkus ning järelevalve ja hindamine), ülejäänud soovitustes käsitleti säästlikkuse ja tõhususe küsimusi (nt enammaksete tegemine ning projektivaliku meetodite kvaliteet ja ajakavas püsimine). 51 soovitusest kuut **joonisel** ei käsitleta. Nimetatud kuuest soovitusest kahte ei kohaldata kehtivas raamistikus ja neljal muul juhul ei olnud järelkontrolli suure mahu tõttu võimalik saada tõendeid võetud meetmete kohta.
10. See tähendab, et kontrollikojal oli võimalik hinnata 45 soovituse rakendamise seisukorda. Nimetatud 45 soovitusest rakendas komisjon täielikult 29% ja 69% puhul on rakendamine pooleli. **Joonisel** on näidatud kontrollikoja soovitude rakendamise faas.

KONTROLLIKOJA JÄRELKONTROLLI KOKKUVÕTE

11. Läbivaatuse tulemusel täheldati, et komisjon on valitud aruannetest võetud kontrollikoja soovitustest täiel määral rakendanud 13 soovitust. Vanemate soovituste puhul on rakendusmäär kõrgem, kuigi kõige viimaste soovituste rakendamine on veel pooleli. Peale täiel määral rakendatud soovituste on 22 soovitust suures osas rakendatud, kuid komisjon peab nende täielikuks käsitlemiseks täiendavaid jõupingutusi tegema. Nimetatud soovitused on esitatud *lisas I*.
12. Kontrollikoja järelkontrollist nähtub, et kontrollikoja auditiaruannete tulemusel on mitme ELi eelarvevaldkonna finantsjuhtimises toimunud edasiminekuid. Komisjoni poolt otsehallatavate valdkondade (välisstegevus) ja liikmesriikidega koostöös hallatavate valdkondade (põllumajandus) juhtimistavade puhul on aga mitu parendamist vajavat aspekti. Näiteid mõningatest neist järelkontrolli käigus läbivaadatud parendustest ja aspektidest on esitatud edaspidi.
13. ELi rahastamise **säästliku kasutamise** strateegilist parandamist täheldati komisjoni puuvillatoetuste süsteemi reformi puhul. Reformi tulemusel ei ole ELi puuvillatoetused enam toodangu mahuga seotud, vaid sõltuvad turunõudlusest (põllumajandus)³.
14. Tegevustasandil võib puudulik halduspraktika põhjustada vahendite raiskamist. Näiteks ELi toetuste **enammaksete** tagajärjeks on olukord, kus eesmärkide täitmise poole püüeldes ei käituta kokkuhoidlikult. Juhtimissüsteemid vajavad tõhustamist, et tagada liikmesriikides tehtavate maksekalkulatsioonide õigsus (põllumajandus)⁴.
15. Projektide valikumenetluste puhul täheldati parandusi, mille tulemuseks oli projektide **parem kvaliteet ja täpsem ajakava järgimine**. Näiteks aitasid komisjoni/Türgi ametiasutuste võetud meetmed kaasa perioodi 2010-2011 projektide kavandamise ja taotluste menetlemise kvaliteedi paranemisele (välisstegevus)⁵. Komisjon nõustus vaatama läbi LIFE-Looduse projektide valikumenetlust, et seada suuremaks prioriteediks looduse ja bioloogilise mitmekesisuse komponendi jätkusuutlikkuse kriteerium ning lühendada valikumenetlust (põllumajandus)⁶.
16. Komisjon tegi ka mitu algatust, et ELi arenguabi rakendamise lepingute kaudu tugevdada valitsusväliste osalejate ELi väliskoostöösse kaasamist. Põhiline algatus oli peamiste Euroopa arengupoliitika sidusrühmade vahel struktureeritud dialoogi loomine, mis aitas kaasa ettepanekute tegemisele seoses projektide valikumeetodite parendamise ning kiirema ja paremini suunatud abi andmisega (välisstegevus)⁷.

⁵ Vt lisa VIII – eriaruande nr 16/2009 (Türgile antava ühinemiseelse abi juhtimine Euroopa Komisjoni poolt) puhul võetud järelmeetmed.

⁶ Vt lisa IV – eriaruande nr 11/2009 (LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkus ja komisjonipoolne juhtimine) puhul võetud järelmeetmed.

⁷ Vt lisa VII – eriaruande nr 4/2009 („Valitsusväliste osalejate EÜ arengukoostöösse kaasamise komisjonipoolne haldamine” järeluste ja soovituste kohta) puhul võetud järelmeetmed.

³ Vt lisa III – eriaruande nr 13/2003 (puuvilla tootmistoetuste kohta) alusel võetud järelmeetmed.

⁴ Vt lisa II – eriaruande nr 4/2003 (maaelu arengu kohta: toetus vähemsoodsatele piirkondadele) puhul võetud järelmeetmed.

17. Et ELi vahenditega häid ja mõjusaid tulemusi saavutada, on oluline esmalt **määratleda vajadused**, mida programmi või meetmega käsitleda kavatsetakse. Teiseks suurendab **projekti hea kavandamine ja nõuetekohane rakendamine** tõenäosust, et saavutatakse kuludele vastav tulu. Nimetatud parandusteni viivaid algatusi tehti komisjonis kohustuslike vajaduste hindamiste ja lepingute sõlmimise täpsema planeerimise puhul (välistegevus)⁸. Kavandatavate projektide jätkusuutlikkuse hindamiseks vajatakse aga paremini määratletud kriteeriume (põllumajandus)⁹.
18. Hästi koostatud **juhtimisteave** suurendab otsuste tegemise paremat tõenäosust. Komisjonil on jätkuvalt võimalusi meetmetele parema prioriteetide määramise ja projektide kulude ning nende eeldatavate väljundite ja mõju sobitamise kaudu rahastamise potentsiaalse tõhususe suurendamiseks (energeetika)¹⁰. Komisjoni ettepaneku kohaselt peaks järgmine LIFE-määrus kavandamise ja programmitöö hõlbustamiseks sisaldama põhjalikku tulemusnäitajate kogumit.
19. Programmide ja meetmete rakendamise **järelevalve ja hindamine** pole oluline mitte ainult seaduslikkuse ja korrektsuse küsimustes, vaid ka kavandatavate väljundite puhul. Kuigi programmide tulemuste järelevalve on parenenud, nt on komisjoni võtnud meetmeid Türgi kontrollisüsteemi täiustamiseks (välistegevus) ning halduskulude (energeetika) kontrollimiseks, tuleb teha täiendavaid jõupingutusi, eelkõige finants- ja keskkonnatingimuste kontrollide rakendamise järelevalve puhul (põllumajandus)¹¹ ja individuaalsete projektide väljunditega seotud aruandluse puhul (välistegevus)¹².
20. Auditite lühikokkuvõtte; soovitusel, komisjoni võetud järelemeetmed ning veel käsitlemist vajavad tulemuslikkusega seotud teemad on esitatud käesoleva aruande **lisades II–VIII**.

⁸ Vt lisa VIII – eriaruande nr 16/2009 (Türgile antava ühinemiseelse abi juhtimine Euroopa Komisjoni poolt) puhul võetud järelemeetmed.

⁹ Vt lisa IV – eriaruande nr 11/2009 (LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkus ja komisjonipoolne juhtimine) puhul võetud järelemeetmed.

¹⁰ Vt lisa V – eriaruande nr 7/2008 (Arukas energeetika 2003–2006) puhul võetud järelemeetmed.

¹¹ Vt lisa III – eriaruande nr 13/2003 (puuvilla tootmistoetuste kohta) puhul võetud järelemeetmed.

¹² Vt lisa VIII – eriaruande nr 16/2009 (Türgile antava ühinemiseelse abi juhtimine Euroopa Komisjoni poolt) puhul võetud järelemeetmed.

JÄRELDUS

- 21.** Komisjon on kehtestanud kõikide kontrollikoja soovitude ning parlamendi ja nõukogu taotluste alusel järelmeetmete võtmise süsteemi. Kontrollikoda on arvamusel, et soovitude/taotluste süsteem vajab tugevdamist, et komisjonil oleks võimalik avastatud puudustele ning kontrollikoja ja eelarve täitmisele heakskiitu andva institutsiooni soovitudele/taotlustele õigeaegselt, tõhusalt ja mõjusalt reageerida.
- 22.** Läbivaatamine on näidanud, et komisjon võtab meetmeid kontrollikoja soovitude rakendamiseks ning käesolevas aruandes käsitletavatest soovitudest 13 (29%) on täiel määral rakendatud. Suure osa soovitude rakendamine on veel pooleli, kuigi täiendava 22 (49%) soovitude puhul on komisjon juba võtnud meetmeid nende põhiosade rakendamiseks.

CEAD auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Igors LUDBORŽS, võttis käesoleva aruande vastu 16. oktoobri 2012. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
president

LISA I

ÜLEVAADE KONTROLLIKOJA LÄBIVAADATUD SOOVITUSTEST

	Auditi kohta	Täielikult rakendatud	Rakendamine käib		Ei kohaldata kehtivas raamistikus	Ei kohaldata kehtivas raamistikus	Ebapiisav tõendusmaterjal
			Enamjaolt rakendatud	Teatud osas rakendatud			
Eriaruanne nr 4/2003 Maaelu areng: toetus vähemsoodsatele piirkondadele (lisa II)	1	x					
	2			x			
	3	x					
	4			x			
	5					x	
	6		x				
	7					x	
	8						x
	9						x
	10			x			
	11						x
Eriaruanne nr 13/2003 Puuvilla tootmistoetused (lisa III)	1	x					
	2	x					
	3	x					
	4		x				
	5		x				
	6		x				
Eriaruanne nr 11/2009 LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkus ja komisjonipoolne juhtimine (lisa IV)	1	x					
	2			x			
	3		x				
	4	x					
	5	x					
	6	x					
	7	x					
	8					x	
	9				x		
Eriaruanne nr 7/2008 Perioodi 2003–2006 arukas energiaetika (lisa V)	1		x				
	2		x				
	3			x			
	4		x				

ÜLEVAADE KONTROLLIKOJA LÄBIVAADATUD SOOVITUSTEST

2011. AASTA ARUANNE EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANNETE PÕHJAL VÕETUD JÄRELMEETMETE KOHTA

	Auditi kohta	Täielikult rakendatud	Rakendamine käib		Ei kohaldata kehtivas raamistikus	Ei kohaldata kehtivas raamistikus	Ebapiisav tõendusmaterjal
			Enamjaolt rakendatud	Teatud osas rakendatud			
Eriaruanne nr 6/2007 Tehnilise abi mõjususe kohta suutlikkuse arendamise kontekstis (lisa VI)	1						x
	2	x					
	3			x			
	4		x				
	5		x				
	6	x					
	7		x				
	8				x		
Eriaruanne nr 4/2009 Valitsusväliste osalejate EÜ arengukoostöösse kaasamise komisjonipoolne haldamine (lisa VII)	1	x					
	2		x				
	3		x				
	4		x				
	5		x				
	6		x				
	7		x				
Eriaruanne nr 16/2009 Türgile antav ühinemiseelne abi (lisa VIII)	1			x			
	2			x			
	3		x				
	4		x				
	5		x				
	6		x				
KOKKU	51	13	22	9	1	2	4

LISA II

PÕLLUMAJANDUS: VÄHEMSOODSAD PIIRKONNAD

1.

Eriaruanne nr 4/2003 käsitles maaelu arengu toetusi vähemsoodsatele piirkondadele.

„Vähemsoodsate piirkondade toetuskavaga antakse abi 55,8% ELi põllumajandusettevõtetele. Toetust antakse vastavalt hektarite arvule ning selle eesmärk on korvata ebasoodsaid tingimusi, nt põllumajandusettevõtted, mis asuvad madala tootlikkusega põllumajandusmaal, kus tegevuse vähenemise kiirenemine ohustaks kõnealuse piirkonna elujõulisust. Selle abi aastane maksumus on ca 2 miljardit eurot, millest ligikaudu 50% rahastatakse ELi fondidest.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/03/11)

2.

Kontrollikoda uuris, kas kava rakendamine oli seaduslik ja korrektne; kas selle järelevalve oli asjakohane; kas selle mõju kohta oli saadaval asjakohast teavet ning kas puuduste parandamiseks võeti õigel ajal meetmeid.

3.

Kontrollikoda soovitas:

- 1) vaadata täielikult ja põhjalikult läbi kõikide vähemsoodsate piirkondade puhul kehtiv klassifikatsioon (täielikult rakendatud) ning
- 2) komisjonil tihedas koostöös liikmesriikidega välja töötada sobivamad näitajad vähemsoodsate piirkondade määramiseks (teatud osas rakendatud).

Kontrollikoda rõhutas, et:

- 3) usaldusväärne teave kava mõju kohta tuleks teha kättesaadavaks (täielikult rakendatud),
- 4) kõik süstemaatilised ülemäärase hüvitamise juhud tuleb määratleda ja võtta parandusmeetmed (teatud osas rakendatud) ning
- 5) „head põllumajandustavad“ tuleb selgesti ja kontrollitavalt määratleda (ei ole asjakohane praeguse raamistiku puhul).

Samuti soovitas kontrollikoda komisjonil:

- 6) töötada välja nimekiri olemasolevatest piirkondlikest/kohalikest tavadest, mille abil täpsustada põllumajandusega tegelemise tingimusi (enamjaolt rakendatud),
- 7) anda liikmesriikidele täielikud juhised mõjusa kontrollisüsteemi nõuete kohta (ei ole asjakohane praeguse raamistiku puhul),
- 8) tagada, et tehtavad kontrollid on mõjusad (ebapiisav tõendusmaterjal¹),
- 9) tagada, et liikmesriigid järgiksid üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtteid (ebapiisav tõendusmaterjal²),
- 10) tagada, et liikmesriigid täidaksid õigel ajal täielike andmete esitamise kohustust (enamjaolt rakendatud) ning
- 11) määratleda asjakohased näitajad, et tagada järelevalve tegemine (ebapiisav tõendusmaterjal²).

¹ Selle järelkontrolli raames liikmesriike ei külastatud.

² Vt 1. joonealune märkus.

4. Kontrollikoja soovitusi rakendati täielikult kahel juhul (1. ja 3.), enamjaolt kahel juhul (6. ja 10.) ning teatud osas kahel juhul (2. ja 4.). Kahel juhul ei olnud soovitusel praeguse muudetud raamistiku puhul asjakohased (5. ja 7.), kolmel juhul (8., 9. ja 11.) oli komisjon esitanud ebapiisavalt tõendusmaterjali või auditi ulatuse piiratuse tõttu ei olnud kontrollikoja audiitorid koostanud lõplikku hindamist. Vt *lisa I* rakendamise kohta.

5. Järgmistes punktides keskendutakse kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

VÄHEMSOODSATE PIIRKONDADE KLASSIFIKATSIOON

6. Kontrollikoja eriaruanne vähemsoodsate piirkondade kohta avaldati 2003. aastal ning selles leiti, et liikmesriigid kasutasid piirkondade vähemsoodsaks määramisel suurt näitajate hulka, mis võis olla abisaajate kohtlemises esinenud erinevuste põhjuseks.

7. Nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist antavate maaelu arengu toetuste kohta³ sätestati rangem vähemsoodsate piirkondade klassifikatsiooni definitsioon. Kuna see definitsioon aga ei jõustunud, otsustas nõukogu säilitada eelmise vähemsoodsate piirkondade süsteemi ja kutsus komisjoni üles võtma järelmeetmed seoses läbivaatamise protsessiga, et 2010. aastal võtta kasutusele uus süsteem. 2010. aastal ei võetud aga uut süsteemi kasutusele ning seetõttu mõjutavad vähemsoodsate piirkondade määramist ikka veel kontrollikoja poolt 2003. aastal leitud puudused.

³ ELT L 277, 21.10.2005, lk 1.

ÜLEMÄÄRANE HÜVITAMINE / PIIRKONDADE DEFINITSIOON

8. Võimalike ülemääraste hüvitamise juhtude avastamise ja vältimise uurimist puuduvat soovitusel käsitleti vaid teatud osas. Liikmesriikidele ei ole siiani kehtestatud kohustust tagada, et maksete kalkuleerimisest funktsionaalselt sõltumatud asutused või talitused pakuksid asjakohast ekspertnõu, kinnitamaks maksete õigsust, mis on kohustuslik teiste maaelu arengu meetmete puhul.

9. 2011. aasta oktoobris esitas komisjon õigusakti ettepaneku uue maaelu arengu programmitöö perioodi 2014–2020 kohta, mis sisaldab uut, biofüüsilistel kriteeriumidel põhinevat vähemsoodsate piirkondade definitsiooni ning kohustust tagada, et asjakohast ekspertnõu pakkuvad asutused või talitused on makseid arvatavatest asutustest funktsionaalselt sõltumatud.

HEAD PÕLLUMAJANDUSTAVAD

10. Määruses (EÜ) nr 1698/2005 ei viidata enam „headele põllumajandustavadele“⁴ kui põllumajandustootjatele kohustuslikus korras kehtivale nõudele. Pärast 2003. aasta ÜPP reformi peavad põllumajandustootjad hoopis täitma nõuetele vastavuse kohustusi, mis sisaldavad kohustuslikke majandamisnõudeid ning häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi. Need on kehtiva raamistiku raames vähemsoodsate piirkondade toetuse saamise minimaalsed tingimused.

11. Pealegi leiti kontrollikoja kinnitava avaldusega seotud iga-aastase finantsaudititegevuse käigus korduvalt, et vähemsoodsate piirkondade maksete (praeguste meetmete 211 ja 212 raames antav ebasoodsate looduslike tingimuste toetus) puhul esines palju vigu. Liikmesriikide kontrollisüsteeme vaadeldi samuti kontrollikoja kinnitava avaldusega seotud tegevuse raames ning selle puhul leiti pidevalt vähemsoodsate piirkondadega seotud puudusi.

⁴ Nõuetele vastavuse raamistik (head põllumajandus- ja keskkonnatingimused ning kohustuslikud majandamisnõuded) on üldiselt võrreldav heade põllumajandustavadega.

LISA III

PÕLLUMAJANDUS: PUUVILLA TOOTMISTOETUSED

1.

**Eriaruanne nr 13/2003 käsitles puuvilla tootmis-
toetusi.**

„ELis toodetakse puuvilla peaaegu eranditult ainult Kreekas ja Hispaanias. Pärast koristust eraldatakse puuvilla-kiud seemnetest ja jääkmaterjalist lõugutamise teel. EL toodab ca 1,6 miljonit tonni toorpuuvilla, millest saadakse ligikaudu 0,5 miljonit tonni puuvillakiudu. See tootmis-
maht katab ligikaudu 47% siseturu vajadusest. Ülejäänud kaetakse impordiga, mis tuuakse ühendusse maksu- ja lõivuvabalt.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/03/020)

2.

Kontrollikoja eriaruandes hinnati kava toimimise järelvalvet liikmesriikides; kas kava oli tõhus ja mõjus puuvillatootjatele toetuse andmisel; kava mõju tootmisele, kasvatatava puuvilla kvaliteedile, alternatiivsete põllukultuuride kasvatusel ja keskkonnale; uuriti liikmesriikides toimiva sisekontrollisüsteemi usaldusväärsust ning kava raames tehtud maksete seaduslikkust ja korrektsust.

KONTROLLIKOJA SOOVITUSED

3.

Kontrollikoda soovitas komisjonil kasutada võimalust kavandatava reformi käigus käsitleda kavas esinevaid puudusi, eelkõige:

- 1) võtaks arvesse puuvillatoetuse suhtelist atraktiivsust ja toetuse mõju toodetavatele kogustele (täielikult rakendatud),
- 2) kaaluks eelarve neutraalsust tagava mehhanismi lisamist (täielikult rakendatud),
- 3) vaataks läbi toorpuuvillatöötajate rahastamiskorra (täielikult rakendatud),

- 4) uuriks kasvatatava puuvilla kvaliteedi parendamiseks esitatud algatuse mõjusust (enamjaolt rakendatud),
- 5) hangiks teavet puuvillakasvatuse negatiivsest mõjust keskkonnale (enamjaolt rakendatud) ning
- 6) tagaks, et kontrollid on läbipaistvad, põhjendatud ja järjepidevalt rakendatud (enamjaolt rakendatud).

4.

Kontrollikoja järelkontrolli käigus leiti, et komisjon rakendas kõik kuus soovitud, esimesed kolm täielikult ja teised kolm enamjaolt. Rakendamise kohta vt **lisa I**.

5.

Järgmistes punktides keskendutakse kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

KAVA REFORM**6.**

Pärast kontrollikoja 2003. aasta eriaruannet tootmis- toetuste kohta on ELi puuvillatoetusi põhjalikult uuendatud ja reformidega on puuvillatoetuste ka- vas kehtestatud olulisi muudatusi, milleks on eeskätt osaline kaasamine ühtsesse otsemaksete kavva ja toorpuuvillatööstuse ümberkorraldusabi kasutuse- levõtt. Kontrollikoja eelmise auditi ajal maksti toor- puuvillatootjatele toetust nii, et puuvillakasvatajad said sellest vaid kaudselt kasu. Tootmistoetus kaotati 2006. aastal ja puuvillatootjad said ühtse otsemakse- te kava raames toetusõigused, mille väärtus oli 65% varem saadud toetusest. Lisaks võeti kasutusele uus, põllukultuurist sõltuv toetus, mille puhul makstak- se igale puuvilla kasvatavale põllumajandustootjale 35% algsest toetusest. Alates 2008. aastast rahasta- takse riiklikke ümberkorralduskavasid ELi eelarvest, et hõlbustada toorpuuvillatööstuse ümberkorralda- mist ning parendada toodetava puuvilla kvaliteeti ja turustamist.

7.

Kuigi komisjon on käsitlenud enamikku küsimustest, peab ta veel:

- tegema täiendavat järelevalvet toorpuuvillatööstuse ümber- korraldamise üle peamistes tootjariikides (Hispaania, Kree- ka) – vt 3. soovitus eespool,
- tegema järelevalvet pärast määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 69¹ kohaselt tehtud reformi kasutusele võetud kva- liteedimeetme mõjususe üle (Hispaania) – vt 4. soovitus eespool,
- tegema järelkontrolli keskkonnanõuete täitmise üle – vt 5. soovitus eespool,
- tagama järelevalve kontrollide rakendamise korrektsuse üle, mis käsitleks ka reformitud puuvillatoetuskava raamisti- ku alla kuuluvat puuvillatootmist (puuvilla pindalatoetus ja üht- ne otsemaksete kava) liikmesriikides – vt 6. soovitus eespool.

¹ Nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001 (ELT L 270, 21.10.2003, lk 1).

LISA IV

PÕLLUMAJANDUS: LIFE-LOODUSE PROJEKTIDE JÄTKUSUUTLIKKUS JA KOMISJONIPPOOLNE JUHTIMINE

1.

Eriaruandes nr 11/2009 käsitleti LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkust ja komisjonipoolset juhtimist.

„Käesolevas Euroopa Kontrollikoja aruandes hinnatakse, kui mõjusalt haldab komisjon LIFE-Looduse projektidele makstavaid toetusi projektitulemuste jätkusuutlikkuse seisukohast. LIFE-Loodusega kaasrahastatakse liikmesriikides peamiselt seoses Natura 2000 aladega läbiviidavaid projekte, et soodustada liikide ja elupaikade kaitset.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/09/49)

2.

Kontrollikoda uuris, kas muudetud valikumenetluse käigus seati tähtsuse järjekorda projektid vastavalt nende tõenäolisele jätkusuutlikkusele; kas projektide rakendamine ja järelevalve oli asjakohane; kas komisjon tagas, et projekti tulemustega seotud teavet ja saadud kogemusi levitati nõuetekohaselt ning kas projektide kohta tehti järelkontrolli ning kas nende tulemusi hinnati pikemas perspektiivis.

3.

Kontrollikoda soovitas komisjonil:

- 1) vaadata läbi oma valikumudel (täielikult rakendatud),
- 2) seada tähtsuse järjekorda LIFE-Looduse projekti- taotlused, kasutades selleks valikumudelit (enamjaolt rakendatud) ning
- 3) uurida viise valikumenetluse lühendamiseks (enamjaolt rakendatud).

Samuti peaks komisjon:

- 4) parendama projektide järelevalvet (täielikult rakendatud),
- 5) välja töötama asjakohased näitajad ja kriteeriumid (täielikult rakendatud).

Teabevahetuse puhul soovitas kontrollikoda komisjonil:

- 6) üle vaadata oma teabeedastusstrateegia, -meetmed ja -vahendid (täielikult rakendatud) ning
- 7) nõuda abisaajatelt üksikasjalikuma tehnilise teabe esitamist kasutatud meetodite, omandatud teadmiste ja määratletud parimate tavade kohta (täielikult rakendatud).

Samuti soovitas kontrollikoda, et:

- 8) toetuslepingutega kohustataks abisaajaid tagama, et projekti tulemused säilivad minimaalse aja jooksul pärast projekti lõppu (ei rakendatud),
- 9) komisjon peaks kaaluma võimalust luua LIFEi järgseks rahastamiseks järelmeetmete kava (enamjaolt rakendatud).

4.

Üheksast soovitusest viis rakendati täielikult (1. ning 4.–7.), sh valikumudelite läbivaatamisega, projektide rakendamisega (järelevalve, näitajad, kriteeriumid) ja tulemuste levitamisega seotud soovitused. Üks soovitus rakendati enamjaolt (3.), kaks teatud osas (2. ja 9.) ning ühte ei rakendatud (8.). Rakendamise kohta vt **lisa I**.

5.

Järgmised punktid keskenduvad kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

VALIKUMENETLUS

6. Komisjon nõustus valikumenetluse läbi vaatama, et seda lühendada ning muuta jätkusuutlikkuse kriteerium looduse ja bioloogilise mitmekesisuse komponendi puhul paremini nähtavamaks. Hindamisjuhend sõnastati ümber ja kehtestati kaks eraldi menetlust (keskkond/loodus). Jätkusuutlikkuse kriteerium on ikka veel esitatud „LIFE+ üldiste eesmärkide saavutamise toetamise“ alakriteeriumina, ilma et seda eraldi kaalutaks. Seetõttu peaks komisjon jätkusuutlikkuse puhul määratlema eraldi valikukriteeriumi.

PROJEKTIDE RAKENDAMINE

7. Komisjon lisas projektide hindamisankeeti jao nimega „projekti tulemuste hindamine“, et parendada projekti üle tehtavat järelevalvet. Rangemad nõudmised lisati seoses majandamiskavadega ka „taotlejate ühistesse sätetesse ja suunistesse“. Näitajate puhul tegi komisjon ettepaneku, et järgmine LIFE-määrus võiks sisaldada terviklikku näitajate kogumit.

OMANDATUD TEADMISTE LEVITAMINE

8. Projekti tulemuste levitamise seisukohast on edasiminekuks abisaajatele kehtestatud kohustus tulevikus koostööd teha. Uuendatud projektikokkuvõtted on samuti internetti üles pandud.

PROJEKTI TULEMUSTE PIKAAJALINE JUHTIMINE

9. LIFEi-järgse rahastamise järelkontrolli kava on koostamisel. Komisjon töötas välja meetodika LIFEi järelseireks, mida tehakse vähemalt 15 LIFE-Looduse projekti puhul igal aastal. Käsitletud ei ole aga soovitud kohustada abisaajaid säilitama projekti tulemusi (minimaalselt viie aasta jooksul pärast projekti lõppu), kuna komisjoni õigustalitus esitas selle kohta negatiivse arvamuse.

LISA V

ENERGEETIKA: ARUKAS ENERGEETIKA 2003–2006

1. Eriaruandes nr 7/2008 käsitleti arukat energeetikat 2003–2006.

„Euroopa aruka energeetika programmi eelarve perioodil 2003–2006 oli 250 miljonit eurot, mille eesmärk oli edendada energiatõhusust, taastuvate energiaallikate kasutamist ja energeetika mitmekesistamist. Rahaliste vahenditega toetati ligikaudu 450 projekti, millesse oli kaasatud üle 1700 asutuse. Programmiga edendati teadmiste ja kogemuste vahetamist uue tehnoloogia arendamise asemel.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/08/18)

2. Kontrollikoda uuris, kuidas komisjon jagas Euroopa aruka energeetika programmi rahalisi vahendeid; kuidas komisjon tegi programmi üle järelevalvet ja seda hindas; kui suured olid programmi halduskulud ning milline oli rakendusameti roll programmi juhtimisel.

3. Kontrollikoda soovitas, et:

- 1) programmi käsitlevad ettepanekud põhineksid selgesõnalisel poliitikamudelil ja kajastaksid eeldatavat seost kulude, väljundi ja mõju vahel (enamjaolt rakendatud),
- 2) järelevalve peaks minema kaugemale üksikprojekti tasandist ja aitaks kaasa terve programmi kohta ülevaate koostamisele (enamjaolt rakendatud),
- 3) programme hinnataks viisil, millega saavutatakse maksimaalne kasulikkus (teatud osas rakendatud) ning
- 4) programmide halduskuludega seonduva teabe süstemaatilisem talletamine ja analüüsimine peaks tehtama kättesaadavaks (enamjaolt rakendatud).

4. Läbivaatamise käigus leiti, et kolme soovitud rakendatüübi enamjaolt (1., 2. ja 4.) ning ühte teatud osas (3.). Rakendamise kohta vt *lisa I*.

5. Järgmised punktid keskenduvad kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

PROGRAMMI KULUDE, VÄLJUNDITE JA MÕJU VAHELISED SEOSSED

6. Eriaruandele esitatud vastustes nõustus auditeeritav, et oli vajadus Euroopa aruka energeetika kulude, väljundi ja mõju vahelist seost kajastava selgesõnalise poliitikamudeli järele. Auditeeritav oli aga arvamusel, et selline poliitikamudel oli kehtestatud igale komisjoni sekkumisvaldkonnale ning et seetõttu ei olnud täiendavate meetmete võtmine vajalik.

7. Läbivaatamise käigus leiti aga, et komisjon ning Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus võtsid programmi üldise mõju hindamiseks kasutusele parendatud näitajate süsteemi, rahastatavad meetmed on sihipärasemad ning peamiste sekkumisvaldkondadega seotud vajaduste põhjalikum analüüs on samuti tehtud. Rahastatavate meetmete tähtsuse järjekorda seadmisele tuleb tähelepanu pöörata ning Euroopa aruka energeetika II peamiste sekkumisvaldkondade kulude, väljundite ja mõju vahelist seost on jätkuvalt raske leida.

TÄIUSTATUD JÄRELEVALVE- JA HINDAMISKORD**8.**

Komisjon rakendas osaliselt soovitud, mis käsitles programmi järelevalvet ja hindamist ning hindamistulemuste kasutamist tulevaste tegevuste kavandamisel.

Sellest hoolimata ei võimalda programmi järelevalve ja hindamine hinnata programmi mõju: nt perioodi 2008–2010 iga-aastased rakendusaruanded ei sisalda teavet programmi (või selle projektide) tulemuste ega mõju kohta. Programmi hindamisi on tehtud kooskõlas õigusaktidest tulenevate nõuetega, kuid need oleks võinud hõlmata pikemat perioodi.

PROGRAMMIDE HALDUSKULUDE SÜSTEMAATILINE JÄRELEVALVE**9.**

Järelekontrolli käigus leiti, et komisjon on uurinud võimalusi nii rakendusasutuste kui ka abisaajate halduskoormuse vähendamiseks. Komisjon ja Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus on kasutusele võtnud mitu lihtsustamismeedet, soovides vähendada halduskulusid ning ennekõike abisaajate halduskoormust. Kontrollikoda järeldas, et kuigi enamikul juhtudest ei ole võimalik säästetud raha või aega kvantifitseerida, tõhusus meetmete tulemusel tõenäoliselt paraneb.

LISA VI

VÄLISTEGEVUS: TEHNILISE ABI MÕJUSUS SUUTLIKKUSE ARENDAMISE KONTEKSTIS

1.

**Eriaruandes nr 6/2007 käsitleti tehnilise abi mõju-
sust suutlikkuse arendamise kontekstis.**

„Paljude erinevat liiki arenguprojektide ja -programmide puhul kasutatakse tehnilist abi, mida võib määratleda kui lepingute sõlmimist ekspertidega oskusteabe ja oskuste edastamiseks ning institutsioonide loomiseks ja tugevdamiseks. Viimastel aastatel on kasutatud tehnilist abi üha rohkem selleks, et toetada keskvalitsuse talituste suutlikkuse arendamist abisaajariikides sealhulgas sellistes valdkondades, nagu riigi rahanduse juhtimine, tervishoid ja haridus. Rõhuasetuse nihkumine keskvalitsuse talituste tegevusele tuleneb rahastajate, kaasa arvatud Euroopa Liidu, kasvavast teadlikkusest, et peamine takistus säästva arengu puhul on institutsioonilise suutlikkuse puudumine.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/07/32)

2.

Kontrollikoja auditi eesmärk oli kindlaks määrata, mil määral komisjon tagab, et tehniline abi aitab kaasa institutsioonilise suutlikkuse arendamisele abisaajariikides. Sel eesmärgil hinnati komisjoni suutlikkuse arendamist käsitlevat lähenemisviisi ja tehnilise abi kasutamist ning komisjoni tehnilise abiga seonduva tegevuse kavandamist ja rakendamist suutlikkuse arendamise projektides.

3.

Kontrollikoja soovitude kohaselt peaks komisjon:

- 1) riikide strateegiadokumentides tegema olemasolevat institutsioonilist suutlikkust käsitlevate puuduste ja suutlikkuse suurendamise vajaduste põhjaliku ja struktureeritud analüüsi (ebapiisav tõendusmaterjal) ning
- 2) välja töötama tehnilise abi suunised (täielikult rakendatud).

Kontrollikoda rõhutas, et:

- 3) suutlikkuse arendamist käsitlevaid projekte tuleks paremini kavandada (teatud osas rakendatud),
- 4) projekti ettevalmistus- ja käivitusetappi käsitlevad menetlused tuleks uuesti läbi vaadata (enamjaolt rakendatud),
- 5) koos hindamiskriteeriumitega (enamjaolt rakendatud) tuleks
- 6) eri valdkondade puhul kaaluda rohkem alternatiivseid hankevõimalusi (täielikult rakendatud).

Vastavalt Pariisi deklaratsioonis heakskiidetud kohustustele soovitas kontrollikoda komisjonil:

- 7) suurendada tehnilise abi andmist kooskõlastatud programmide kaudu (enamjaolt rakendatud), mida
- 8) tuleks hinnata süstemaatiliselt (teatud osas rakendatud).

4.

Komisjon rakendas kaks soovitud täielikult (2. ja 6.) ja kolm enamjaolt (4., 5. ja 7.) ning kaks teatud osas (3. ja 8.). Ühel juhul (1. soovitus, mis puudutas vajadust põhjaliku ja struktureeritud analüüsi järele) ei olnud tõendusmaterjal piisav, et teha otsust selle rakendamise kohta. Rakendamise kohta vt **lisa I**.

5.

Järgmised punktid keskenduvad kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

SUUTLIKKUSE ARENDAMINE**6.**

Pärast eriaruande nr 6/2007 avaldamist tegi komisjon suuri jõupingutusi, et uuendada oma tehnilise koostöö¹ lähenemisviisi, võttes vastu ja rakendades tugistrateegia. Nimetatud strateegia on üks osa ELi tegevusest, millega rakendatakse Pariisi deklaratsiooni abi tõhususe kohta ning selle eesmärk on parendada ELi abi mõjusust suutlikkuse arendamise seisukohast. Nimetatud strateegias on käsitletud ja arvesse võetud enamik kontrollikoja soovitusi.

7.

Strateegia tasandil teavitas komisjon kontrollikoda sellest, et käesoleval hetkel koostatakse perioodi 2014–2020 ELi välistegevuse programmitöö uusi suuniseid, milles rõhutatakse suutlikkuse arendamise küsimust. Sama teemat käsitletakse ka eelarvetoetuse tulevastes suunistes.

8.

Sekkumise tasandil on reformiga kasutusele võetud mitu juhtpõhimõtet ja üksikasjalikku suunist ning tehnilise koostöö alaseid vahendeid, sh kvaliteedikriteeriumid, mida hakatakse kasutama ka järelevalve- ja hindamistegevuses.

¹ Kuigi tehniline koostöö tähendab mitut erinevat tegevust, mis on suunatud individuaalse ja organisatsioonilise suutlikkuse suurendamisele, mõeldakse tehnilise abi all töötajaid, kes tegelevad tehnilise koostöö talituste töö elluviimisega ja juhtimisega.

9.

Komisjon analüüsis nimetatud suuniste rakendamise esimese pooleteise aasta kohta kättesaadavaid andmeid ning sellest nähtus, et kolmest tehingust, mida hinnati nende tehnilise koostöö asjakohasuse seisukohast, olid kaks kooskõlas tehnilise koostöö reformi kvaliteedikriteeriumidega. 20% projektide puhul ei hinnatud tehnilise koostöö komponenti ning tehnilise koostöö kvaliteedi hindamistabelit kasutati ainult ühe teise tehnilise koostööga seotud projekti puhul. Seetõttu tuleks erinevate vahendite, suuniste ja kvaliteedikriteeriumide rakendamist ning sellele järgnevat aruandlust veelgi enam täiustada, eriti riiklikul tasandil.

TEHNILISE ABI SÜSTEMAATILINE HINDAMINE**10.**

Kuigi komisjon on arvamusel, et tehnilise abi ekspertide ja ettevõtete tulemuslikkuse hindamine võib pakkumuste hindamisel kasulik olla, on isikuandmete kaitse vajadusest tingitud probleemid põhjuseks, miks komisjon otsustas konsultantide individuaalset tulemuslikkust süstemaatiliselt mitte hinnata. Seepärast järeltas kontrollikoda, et tehnilise abi puhul on hästi teavitatud hindamine ja valik jätkuvalt keeruline.

LISA VII

VÄLISTE GEVUS: VALITSUSVÄLISTE OSALEJATE EÜ ARENGUKOOSTÖÖSSE KAASAMISE KOMISJONIPPOOLNE HALDAMINE

1.

Eriaruandes nr 4/2009 käsitleti valitsusväliste osalejate EÜ arengukoostöösse kaasamise komisjoni poolset haldamist.

„Valitsusvälistel osalejatel on arengukoostöös järjest suurem roll. Valitsusväliste osaleja mõiste hõlmab kõiki ühiskonnas osalejaid, kes ei kuulu erasektorisse ega riigistruktuuri. Arengukoostöö vallas hõlmavad valitsusvälistel osalejad valitsusvälistel organisatsioonide (VVOd), samuti kogukondlikke organisatsioonide, põllumajandustootjate ühendusi, äriühendusi, kutseliite, keskkonnaorganisatsioonide, ülikoolide, ametiühinguid, kaubanduskodasid, aga ka sihtasutusi, kirikuid ja usulisi rühmitusi. Valitsusväliste osaleja mõistet kasutatakse tihti kodanikuühiskonna organisatsiooni sünonüümina, ja selles tähenduses kasutatakse seda ka käesolevas aruandes.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/09/23)

2.

Kontrollikoja auditis käsitleti, kas komisjon tagas piisaval määral valitsusväliste osalejate efektiivse kaasamise arengukoostöö protsessi; kas komisjoni haldussüsteemid olid piisavalt tõhusad, tagamaks, et valitsusväliste osalejate tegevus on asjakohane ja annab tõenäoliselt soovitud tulemusi ning kas komisjon toetas piisavalt valitsusväliste osalejate suutlikkuse suurendamist.

3.

Kontrollikoda soovib komisjonil:

- 1) valitsusväliste osalejate arengukoostöö protsessi kaasamiseks mõeldud menetlusi täiustada ja anda nende kohta rohkem juhtnööre (täielikult rakendatud),
- 2) jätkata juba käimasolevaid meetmeid projektkonkursside menetluse parendamiseks (enamjaolt rakendatud),
- 3) paremini suunata delegatsioonide tehtavat järelvalvet ja nende poolt antavat abi (enamjaolt rakendatud),

- 4) anda tulemusnäitajate kohta piisavalt juhtnööre nii delegatsioonide kui ka valitsusväliste osalejate personalile (enamjaolt rakendatud),
- 5) parendada jätkusuutlikkust, kaaludes valitsusväliste osalejatega töötamisel mitme vahendi (mitte ainult projektide) kasutamist (enamjaolt rakendatud),
- 6) välja töötada ALA riikide valitsusväliste osalejate suutlikkuse suurendamise strateegia ja ühtlustada AKV ja ALA riikide suhtes kasutatavaid lähenemisviise (enamjaolt rakendatud) ning
- 7) uurida täiendavaid mooduseid suutlikkuse suurendamise poliitika eesmärkide saavutamiseks, nagu koostöölepingud, mitme rahastaja kasutamine ja toetuste astmelisus, et paremini jõuda kohalike organisatsioonideni (enamjaolt rakendatud).

4.

Komisjon on täielikult rakendanud esimese soovitusel (võtta jätkuvalt meetmeid asjaomaste valitsusväliste osalejate paremaks kaasamiseks) ning enamjaolt rakendanud ülejäänud kuus soovitusel. Rakendamise kohta vaata **lisa I**.

5.

Järgmised punktid keskenduvad kontrollikoja järelkontrolli põhipunktidele.

VALITSUSVÄLISTE OSALEJATE EÜ ARENGUKOOSTÖÖSSE KAASAMISE SUUNISED

6.

Pärast eriaruande avaldamist on komisjon teinud mitu algatust valitsusväliste osalejate EÜ väliskoostöösse kaasamise suurendamiseks, kasutades selleks ELi arenguabi rakendamiseks sõlmitavaid lepinguid. Põhialgatuseks oli märtsist 2010 kuni maini 2011 toimunud struktureeritud dialoog, mille käigus toodi kokku Euroopa arengupoliitika peamised sidusrühmad.

7.

Samaaegselt dialoogiga asutas komisjon Kodanikuühiskonna Kasutajatoe, mis on keskne juurdepääsupunkt arenguabis osalevale kodanikuühiskonnale. Kodanikuühiskonna Kasutajatoe kaudu on nüüd valitsusvälistel osalejatel ja ELi töötajatel juurdepääs e-õppe rakendusele.

TÄIUSTATUD PROJEKTIKONKURSSIDE MENETLUS

8.

Alates 2009. aastast on komisjon edasi arendanud elektroonilist registreerimissüsteemi PADOR – andmebaasi, mis sisaldab potentsiaalsete taotlejate andmeid. Valitsusvälised osalejad ja riigiasutused, sh kohalikud omavalitsused, saavad nüüd ennast registreerida ja oma andmeid uuendada. Struktureeritud dialoogi tulemusel tehti isegi 12 soovitud projektkonkursside süsteemi tõhustamiseks või võimaluse korral alternatiivsete valikumeetodite kasutamiseks, soovides eelkõige muuta abi andmine kiiremaks ja paremini suunatumaks. Uus lähenemine nõuab aga täiendavaid jõupingutusi koolituste, teabedastuse, valitsusväliste osalejatega seotud uuringute ja suuniste osas.

ELI DELEGATSIOONIDE JÄRELEVALVE JA TOETUS

9.

Komisjon on laiendanud ELi delegatsioonide tegevate kodanikuühiskonna osalejatele suunatud uuringute kasutust. Käesoleva järelkontrolli ajal (detsember 2011) koostas komisjon delegatsioonidele Kodanikuühiskonna Kasutajatoe kaudu pakutava toe suuniseid ja metoodikat. Partnerriikides, kelle poliitiline olukord seda võimaldab, peavad ELi delegatsioonid aga oma kodanikuühiskonna osalejaid käsitlevaid uuringuid veelgi rohkem täiustama. Täiendavaid jõupingutusi tuleb teha ka selleks, et järelevalvesüsteemi raames kaasata projektide rakendamisse rohkem väikseid ja rohujuuresandandi organisatsioone.

SUUNISED TULEMUSLIKKUSE NÄITAJATE JAOKS

10.

Kasutades ELi delegatsioonide esitatud välisabi korraldamise aruannetes sisalduvaid näitajaid, hakkas komisjon 2011. aastal koguma valitsusväliste osalejate tegevust puudutavaid andmeid, mis näitavad nende osalemist ELi abi kavandamises ja rakendamises. Komisjon kavatseb sel viisil alustada valitsusväliste osalejate partnerriikide töös osalemise korrapärasest kvantitatiivset ja kvalitatiivset järelkontrolli.

11.

Pärast komisjoni peakorterist juhitava struktureeritud dialoogi kasutuselevõttu on sarnane protsess nüüdseks kehtestatud ka delegatsioonides..

VALITSUSVÄLISTE OSALEJATE SUUTLIKKUSE ARENDAMINE

12.

Komisjon on hiljuti võtnud meetmeid valitsusvälistele osalejatele antava ELi abi finants- ja põhitegevuse juhtimise parandamiseks. Komisjon peab aga veelgi enam oma strateegiaid edasi arendama, et hõlmata valitsusvälised osalejad üldiste ja valdkondlike eelarvevahenditega. Välisabi korraldamise aruannetes sisalduvate andmete süstemaatilise analüüsi alusel tuleks uued strateegiad määratleda selleks, et parendada geograafilisi programme, mis peavad jääma põhiliseks kodanikuühiskonna toetamise allikaks partnerriikides.

13.

Valitsusväliste osalejate täiel määral ELi arengupoliitikasse kaasamine on aga keskmiseks või pikemaks ajavahemikuks seatud eesmärk, mille saavutamine sõltub suuresti kohalikust kontekstist. Isegi kui osa vahe-eesmärkidest on juba saavutatud, vajatakse täiustusi ja uusi jõupingutusi saavutatud edenemise kindlustamiseks.

14.

Nüüd vajatakse täiendavaid jõupingutusi ja algatusi nende strateegiate mõjusaks rakendamiseks, eriti Aasia ja Ladina-Ameerika riikides.

JÄTKUSUUTLIKKUSE PARENDAMINE ERINEVATE VAHENDITE KOGUMI ABIL

15.

Uue vahendite kogumi toimimiseks tuleb projektkonkursside süsteemi reform lõpule viia. Komisjon peab tulemustele orienteeritud seiresüsteemi kaudu täiendavalt suurendama ka lõpetatud projektide läbivaatamise ulatust.

KAVANDAMINE JA STRATEEGIA

16.

Komisjon on teinud asjakohaseid algatusi oma finantsvahendite valiku sobitamiseks abisaajariikides ettetulevate keerukate ja mitmekesiste olukordadega. Kavandatavad muudatused on õige suund, kuid komisjon peaks veel tagama ka nende mõjusa rakendamise.

LISA VIII

VÄLISTEGEVUS: ÜHINEMISEELNE ABI TÜRGILE

1.

Eriaruandes nr 16/2009 käsitleti ühinemiseelset abi Türgile.

„Euroopa Kontrollikoda hindas Türgile antava ühinemiseelse finantsabi komisjonipoolset juhtimist. Ühinemiseelse abiga rahastatakse nende projektide rakendamist, mille eesmärk on toetada Türki jõupingutusi Euroopa Liiduga ühinemiseks vajalike tingimuste täitmisel.“

(Allikas: kontrollikoja teatis ECA/10/02)

2.

Kontrollikoda uuris, kas Euroopa Komisjon tagas, et ELi abi oli suunatud projektidele, mis annavad ELi ühinemispartnerluse prioriteetide saavutamiseks kõige suurema panuse; kas projektieesmärkide ja väljundite õigeaegne ja edukas saavutamine detsentraliseeritud rakendussüsteemi abil oli tagatud ning kas tulemuste järelevalve ja hindamise mõjusa süsteemi olemasolu oli tagatud.

3.

Kontrollikoda tegi komisjonile parendusmeetmete võtmiseks järgmised soovitusel:

- 1) parendada programmitööd (teatud osas rakendatud),
- 2) määrata kindlaks kõige enam ELi finantsabi vajavad strateegilised eesmärgid (teatud osas rakendatud),
- 3) kehtestada eesmärkidele realistlikumad tähtajad (enamjaolt rakendatud),
- 4) parendada projektide kavandamist ja rakendamist (enamjaolt rakendatud) ning
- 5) tagada üksikprojektide väljundite järelevalve, kasutades selgeid eesmarke ja asjakohaseid näitajaid projektieesmärkide saavutamise tõestamiseks (enamjaolt rakendatud).

Lisaks peaks komisjon:

- 6) käivitama kogu Türgile antava ühinemiseelse abi programmi hindamise (enamjaolt rakendatud).

4.

Komisjon rakendas enamjaolt neli soovitusel (3., 4., 5. ja 6.) ning teatud osas kaks soovitusel (1. ja 2.). Rakendamise kohta vt **lisa I**.

5.

Järgmised punktid keskenduvad kontrollikoja järelekontrolli põhipunktidele.

PRIORITEETSETE STRATEEGILISTE EESMÄRKIDE MÄÄRATLEMINE

6.

Kuna ühinemispartnerluses ei kehtestata piisava selgusega, milliseid prioriteete tuleks järgida, on mitmeaastane suunav kavandamisdokument nüüd peamine ühinemiseelse rahastamisvahendiga antava finantsabi suunamise strateegiadokument. Perioodi 2011–2013 mitmeaastane suunav kavandamisdokument on täiustatud võrreldes 2007. aasta auditeeritud versiooniga, kuna selles keskendutakse piiratud ressursidega ühinemiseelse rahastamisvahendiga rahastatavatele alamprioriteetidele. Mitmeaastase suunava kavandamisdokumendiga oleks aga potentsiaalselt võimalik ELi rahastamist veelgi paremini suunata. Rahastamisprioriteetide määratlemisel on endiselt puuduseks see, et need ei ole küllalt spetsiifilised. Kasutatava sekkumisloogikaga ei ole ikka veel võimalik tagada, et ELi abi suunatakse projektidele, mis aitaksid prioriteetide saavutamisele kõige rohkem kaasa.

PROJEKTI KAVANDAMISE JA RAKENDAMISE PARENDAMINE**7.**

Komisjon jätkas algatuste tegemist Türgi institutsioonide poolt ELi detsentraliseeritud rakendussüsteemi abil teostatavate projektide kavandamise ja rakendamise parendamise kohta. Võetud meetmete raames tegi komisjon programmitöö dokumentide ja projektitaotluste kvaliteedi üle erinevates protsessi osades pidevat järelevalvet ning Euroopa Liidu küsimuste ministeerium oli varasemast rohkem kaasatud projektitaotluste kvaliteedi kontrollimisse. Vajaduste hindamised muudeti kohustuslikeks ning lepingute sõlmimise planeerimist parendati. Vaatamata projektkirjelduste kvaliteedi puhul täheldatud positiivsele suundumusele on projektide kavandamises aga jätkuvalt puudusi (nt projekti eesmärgi, tulemuste, tegevuste, näitajate, tingimuste määratlus).

ÜKSIKPROJEKTIDE TULEMITE JÄRELEVALVE**8.**

Viivitamatult pärast auditit alustas komisjon kontrollikoja poolt projektide tulemuslikkuse kohta antud soovitude rakendamist. Perioodil 2008-2009 võetud meetmete raames tehti rakendamise üle süstemaatilist järelkontrolli ja konkreetse kontrollnimekirja alusel paikvaatlusi. 2011. aastal algatas komisjon reformi Türgi kontrollisüsteemi täiustamiseks. Vaatamata sellele ei ole järelevalvesüsteemi rahuldavalt parendatud, kuna soovitude põhiosasid – nagu nt projekti lõpetamisel koostatav lõpparuanne – ei ole veel rakendatud.

9.

Ülejäänud puuduste hulka kuulub projektitaotluses kehtestatud näitajate mittekasutamine projekti eesmärkide saavutamise näitamiseks. Sarnaselt eelneva ei koostata projektide tulemite (tulemuste ja mõjude) kohta süstemaatiliselt aruandlust iga projekti lõppedes ning seejärel regulaarsete intervallide järel, mis annaks tulevase planeerimise seisukohalt vajaliku teavet projektide tulemuslikkuse kohta.

10.

Ei olnud kehtestatud süsteemi projektide järelhindamiseks ega programmi kui terviku mõjususe hindamiseks ühinemispartnerluse prioriteetide saavutamise ja Türgi ELiga ühinemisele kaasaaitamise seisukohast. Komisjon hindas perioodil 2005–2008 Türgile antud abi ning perioodi 2002–2006 ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga antava abi mõju ja jätkusuutlikkuse järelhindamine algab 2013. aastal pärast seda, kui kõik asjassepuutuvad projektid on 2012. aastal valmis ja lõpetatud.

LISA IX

PERIOODI 2005–2009 KONTROLLIKOJA ERIARUANNETE JÄRELKONTROLL

LOODUSVARADE KAITSE JA MAJANDAMINE

NUMBER JA PEALKIRI	JÄRELSEIRE
Eriaruanne nr 3/2005 maaelu arengu kohta: põllumajanduse keskkonnameetmega seotud kulude kontroll	Järelkontroll eriaruandes nr 7/2011
Eriaruanne nr 7/2006 maaelu arendamise kohta: Kas investeerimine maaelu arengusse aitab tõhusalt lahendada maapiirkondade probleeme?	
Eriaruanne nr 8/2006 Kasvav edukas? Euroopa Liidu puu- ja köögiviljatootjate rakenduskavadele antud toetuse mõjus	
Eriaruanne nr 4/2007 eksportitoetuse taotlustega hõlmatud saadetiste füüsilise ja asenduskontrolli kohta	
Eriaruanne nr 7/2007 ühenduse kalavarude säilitamist käsitlevate eeskirjade kontrolli-, inspektiooni- ja sanktsioonisüsteemide kohta	Järelkontroll eriaruandes nr 12/2011
Eriaruanne nr 4/2008 piimakvootide rakendamise kohta 1. mail 2004. aastal Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikides	
Eriaruanne nr 8/2008 Kas nõuetele vastavus on mõjus poliitika?	
Eriaruanne nr 11/2008 Euroopa Liidu teravilja riikliku ladustamise toiminguteks antava toetuse haldamise kohta	
Eriaruanne nr 6/2009 Euroopa Liidu toiduabi puudustkannatavatele isikutele: eesmärkide, vahendite ja meetodite hindamine	
Eriaruanne nr 10/2009 Põllumajandussaaduste ja -toodete teavitamis- ja müügiarendusmeetmed	
Eriaruanne nr 11/2009 LIFE-Looduse projektide jätkusuutlikkus ja komisjonipoolne juhtimine	Järelkontroll käesolevas aruandes
Eriaruanne nr 14/2009 Kas piima ja piimatooteturul rakendatud turukorraldusmeetmed on oma põhieesmärgid saavutanud?	

STRUKTUURIPOLIITIKA, TRANSPORT JA ENERGEETIKA

NUMBER JA PEALKIRI	JÄRELSEIRE
Eriaruanne nr 1/2006 Euroopa Sotsiaalfondi osaluse kohta kooli poolelijätmise vähendamisel	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 10/2006 perioodi 1994–1999 programmide (struktuurifondid) eesmärkide 1 ja 3 järelhindamiste kohta	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 1/2007 struktuurifondide programmitöö perioodi 2000–2006 vaheetapi menetluste rakendamise kohta	
Eriaruanne nr 1/2008 investeeringute suurprojektide kontrolli- ja järelhindamismenetluste kohta programmitööperioodidel 1994–1999 ja 2000–2006	
Eriaruanne nr 3/2008 Kui kiire, tõhus ja paindlik on Euroopa Liidu Solidaarsusfond?	
Eriaruanne nr 7/2008 Perioodi 2003–2006 arukas energeetika	Järelkontroll käesolevas aruandes
Eriaruanne nr 12/2008 Ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahend (ISPA), 2000–2006	
Eriaruanne nr 3/2009 Struktuurimeetmete kulude mõjususe reovee puhastamisel programmitööperioodil 1994–1999 ja 2000–2006	
Eriaruanne nr 7/2009 Programmi Galileo arendus- ja valideerimisetapi juhtimine	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 17/2009 Euroopa Sotsiaalfondi kaasrahastatud naiste kutsealase koolitusega seotud meetmete kohta	

VÄLISTEGEVUS

NUMBER JA PEALKIRI	JÄRELSEIRE
Eriaruanne nr 2/2005 AKV riikidele antava EAFi eelarvetoetuse kohta: riigi rahanduse reformi komisjonipoolne juhtimine	Järelkontroll eriaruandes nr 11/2010
Eriaruanne nr 4/2005 Aasiaga tehtava majanduskoostöö komisjonipoolse juhtimise kohta	
Eriaruanne nr 3/2006 Euroopa Komisjoni humanitaarabi kohta tsunami ohvritele	Järelkontroll aastaaruandes 2009
Eriaruanne nr 4/2006 Phare investeerimisprojektide kohta Bulgaarias ja Rumeenias	
Eriaruanne nr 5/2006 MEDA programmi kohta	Järelkontroll aastaaruandes 2008
Eriaruanne nr 6/2006 Komisjoni arengukoostöö keskkonnaaspektid	Järelkontroll aastaaruandes 2009
Eriaruanne nr 5/2007 programmi CARDS haldamise kohta komisjoni poolt	Järelkontroll eriaruandes nr 12/2009
Eriaruanne nr 6/2007 tehnilise abi mõjususe kohta suutlikkuse arendamise kontekstis	Järelkontroll käesolevas aruandes
Eriaruanne nr 6/2008 Euroopa Komisjoni tsunami- ja orkaani Mitch järgse taastamisabi kohta	
Eriaruanne nr 9/2008 vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal antava ELi abi mõjususe kohta Valgevenes, Moldovas ja Ukrainas	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 10/2008 EÜ arenguabi tervishoiuteenustele Sahara-taguses Aafrikas	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 4/2009 Valitsusväliste osalejate EÜ arengukoostöösse kaasamise komisjonipoolne haldamine	Järelkontroll käesolevas aruandes
Eriaruanne nr 12/2009 Komisjoni projektide mõjususe justiits- ja siseküsimuste valdkonnas Lääne-Balkani riikides	
Eriaruanne nr 15/2009 ÜRO organisatsioonide kaudu rakendatav ELi abi – otsustamine ja järelevalve	Järelkontroll eriaruandes nr 3/2011
Eriaruanne nr 16/2009 Türgile antava ühinemiseelse abi juhtimine Euroopa Komisjoni poolt	Järelkontroll käesolevas aruandes
Eriaruanne nr 18/2009 Piirkondlikule majandusintegratsioonile suunatud EAFi toetuse mõjususe Ida- ja Lääne-Aafrikas	

TULUD, TEADUSUURINGUD JA SISEPOLIITIKA NING EUROOPA LIIDU ASUTUSED

NUMBER JA PEALKIRI	JÄRELSEIRE
Eriaruanne nr 1/2005 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juhtimise kohta	Järelkontroll eriaruandes nr 2/2011
Eriaruanne nr 5/2005 parlamendi, komisjoni ja nõukogu suulise tõlke kulude kohta	
Eriaruanne nr 9/2006 komisjoni, parlamendi ja nõukogu kirjaliku tõlke kulude kohta	
Eriaruanne nr 11/2006 ühenduse transiidisüsteemi kohta	
Eriaruanne nr 2/2007 institutsioonide hoonetega seotud kulude kohta	
Eriaruanne nr 3/2007 Euroopa Pagulaste Fondi juhtimise kohta (2000–2004)	
Eriaruanne nr 8/2007 halduskoostöö kohta käibemaksu valdkonnas	
Eriaruanne nr 9/2007 Euroopa Liidu teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse raamprogrammide hindamise kohta – kas komisjoni lähenemisviisi on võimalik parandada?	
Eriaruanne nr 2/2008 seoses siduva tariifiinformatsiooniga (STI)	Järelkontroll aastaaruandes 2010
Eriaruanne nr 5/2008 Euroopa Liidu ametid: tulemuslikkus	
Eriaruanne nr 1/2009 MEDA programmi ja eelnevate protokollidega Vahemere piirkonnas rakendatavate pangandusmeetmete kohta	
Eriaruanne nr 5/2009 Komisjoni sularahahaldus	
Eriaruanne nr 8/2009 Kas ühenduse teaduspoliitika pädevusvõrgustikele ja integreeritud projektidele seatud eesmärgid on täidetud?	
Eriaruanne nr 9/2009 Euroopa Personalivaliku Ameti personalivalikuga seotud tegevuse tõhusus ja mõjususe koos EPSO vastustega	
Eriaruanne nr 13/2009 Täitmisülesannete delegeerimine rakendusametitele – kas mõistlik lahendus?	

LISA X

METOODIKA

1. Finantsjuhtimise parendamisele suunatud kontrollikoja audititöö mõju avaldub peamiselt avaldatud aruannete kaudu. Kontrollikoja töö mõju ilmneb ka auditiprotsessi käigus. Auditite käigus esitatakse üksikasjalikud auditileiud ja saadetakse need auditeeritavale, kes peab kinnitama nende õigsust; sellele järgneb ärakuulamismenetlus, mille käigus selgub auditiaruande lõplik tekst. Aruannete avaldamisel avaldatakse auditeeritava – põhiliselt komisjoni – vastused aruandega koos. Paljudes nimetatud vastustest tunnistab auditeeritav kontrollikoja auditileiududes määratletud probleeme ning loetleb meetmed, mida ta kavatseb nende käsitlemiseks võtta.
2. Üldiselt uuritakse eriaruannetes süsteeme, programme ja organisatsioone, mis on seotud ELi (või Euroopa Arengufondide) eelarve täitmise, tehes seda ühe või mitme usaldusväärse finantsjuhtimise kolme aspekti seisukohast: säästlikkus, tõhusus ja mõjususe.
3. Kontrollikoja tulemusauditi aruannete mõju hindamine ja mõõtmine on vastutustsükli vajalik osa. Eriaruannetes esitatud soovitude kohta tuleb läbi viia järelseire, et kindlaks määrata ja hinnata võetud meetmeid. Ainuüksi järelseire protsessi olemasolu aitab kaasa aruandes esitatud soovitude tõhusale täitmisele auditeeritavate poolt.
4. Aruande soovitude järelseirel on neli peamist eesmärki:
 - auditiaruannete mõjususe suurendamine – auditiaruannete järelkontrollide peamine eesmärk on suurendada tõenäosust, et soovitusi ka rakendatakse;
 - seadusandlike ja eelarvepädevate institutsioonide (kaasa arvatud eelarve täitmisele heakskiitu andva) abistamine – soovitude järelkontroll võib olla kasulik nende tegevuse suunamisel;
 - kontrollikoja tulemuste hindamine – järelseire annab aluse kontrollikoja tulemuste hindamiseks ning
 - loob stiimuli õppimiseks ja arenguks – järelseire võib aidata kaasa teadmiste ja praktika paranemisele.
5. Järelkontrollitavad aruanded valiti kahe kriteeriumi alusel: kas aruannete avaldamisest oli möödunud üle 2-3 aasta ning kas soovitud olid ikka veel asjakohased.
6. Järelkontroll tehti kolmes osas:
 - komisjoni järelmeetmete andmebaasi RAD kasutati kontrollitavate auditiaruannete puhul põhilise andmete allikana;
 - vaadati läbi aastaaruanded, eelarve täitmisele heakskiitu andva institutsiooni aruanded, tegevuskavad, poliitika-dokumendid, eriaruanded ning tehti nende analüüs;
 - komisjoni asjaomastelt talitustelt koguti suulises ja kirjalikus vormis tõendusmaterjali.

KOMISJONI VASTUSED

KOKKUVÕTE

III.

Auditite peamised tulemused käsitlevad talituste tasandi süsteeme ja menetlusi. Kõik kümme siseauditi komiteed olid arvamusel, et kehtestatud süsteemid ja menetlused annavad piisava kinnituse selle kohta, et saavutatakse kontrollikoja ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni soovitude ja tähelepanekute rakendamiseks võetud tegevuseesmärgid. Üheteistkümnest siseauditi komitee auditoriandest üheksas osutati siiski puudustele, mida esineb peamiselt soovitude ja taotluste suhtes järelmeetmete võtmise korra täielikus dokumenteerimises.

KONTROLLIKOJA JÄRELKONTROLI KOKKUVÕTE

14.

Mis puudutab toetusi ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondadele, siis nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 on sätestatud, et makse peab põhinema saamata jäänud tulul ja lisakuludel. See säte ei ole jõustunud, kuna vähemsoodsaid piirkondi käsitlev täiendav nõukogu akt, mis oleks tulnud vastu võtta 2009. aasta lõpuks, jäi vastu võtmata. Sama säte sisaldub komisjoni õigusakti ettepanekus maaelu arengu kohta aastail 2014–2020.

18.

Komisjon ning Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus on teinud märkimisväärseid jõupingutusi energia valdkonna meetmete prioriteetide paremaks määramiseks ning projektide kulude, nende eeldatavate väljundite ja mõju sobitamiseks. 2009. aastal võeti kasutusele ühised mõjunäitajad, mida on kasutatud programmi kõigis etappides. Nii näiteks võeti kasutusele lepingu sõlmimise kriteerium „kavandatava meetmete mõju ulatus ja usaldusväärsus“, et tagada kõige kulutasuvamate ettepanekute valimine.

19.

2011. aastal võttis komisjon täiendavaid meetmeid Türgis järelevalvesüsteemi parendamiseks, algatades selle ümberkorraldamise. Komisjon nõustub siiski, et projektitulemusi käsitleva aruandluse suhtes tuleb võtta täiendavaid meetmeid.

JÄRELDUS

21.

Auditite peamised tulemused käsitlevad talituste tasandi süsteeme ja menetlusi. Kõik kümme siseauditi komiteed olid arvamusel, et kehtestatud süsteemid ja menetlused annavad piisava kinnituse selle kohta, et kontrollikoja ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni soovitude ja tähelepanekute rakendamiseks võetud tegevuseesmärgid täidetakse. Üheteistkümnest siseauditi komitee auditoriandest üheksas osutati siiski puudustele, mida esineb peamiselt soovitude ja taotluste suhtes järelmeetmete võtmise korra täielikus dokumenteerimises.

KOMISJONI VASTUSED

KOMISJONI VASTUSED LISALE II – PÖLLUMAJANDUS: VÄHEMSOODSAD PIIRKONNAD

7.

Nagu kontrollikoda märgib, ei võetud 2010. aastal kasutusele uusi süsteeme vähemsoodsate piirkondade määratlemiseks. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 vastuvõtmise ajal otsustas nõukogu säilitada praeguse piiritle ja tegi komisjonile ülesandeks töötada välja uus süsteem (nõukogu dokument 10352/05) eesmärgiga rakendada see 2010. aastal. Komisjon moodustas sõltumatu ekspertide rühma, mis töötas välja uue klassifitseerimismeetodi. Seejuures jõudis rühm järeldusele, et klassifitseerimine peab põhinema liikmesriikide andmetel. Komisjon esitas uue meetodika oma 21. aprilli 2009. aasta teatistes KOM(2009) 161 (lõplik). Nõukogu nõustus selle meetodikaga. Meetodika on aidanud koostada aastaid 2014–2020 käsitleva õigusakti ettepanekut.

11.

Põllumajanduse peadirektoraat käsitleb ebasoodsate looduslike tingimuste toetust II telje auditite raames. Kontrollitakse kogu kontrollisüsteemi ja vähendamisi ning kui esineb puudusi, siis kohaldatakse finantskorrektsioone.

KOMISJONI VASTUSED LISALE III – PÖLLUMAJANDUS: PUUVILLA TOOTMISTOETUSED

7. Teine taane

Eelkõige Hispaania toorpuuvillatööstuse ümberkorraldamise lõplikud tulemused esitatakse 2018. aastal, kui lõpetatakse ümberkorralduskava.

7. Kolmas taane

Pärast kontrollikoja 2003. aasta auditit on komisjon rakendanud mitu ühise põllumajanduspoliitika meetet puuvillatootmise keskkonnamõju parendamiseks:

- 1) Keskkonna säästmiseks määratakse liikmesriigi baaskülvipind ja abikõlblik pind üksnes liikmesriigi loa alusel;
- 2) Nõuetele vastavuse raames seostatakse toetusmakse, sealhulgas puuvillale antav toodanguga seotud otsetoetus, sellega, kas põllumajandustootja täidab kõiki keskkonaeeskirju ning rahva-, looma- ja taimetervist ja loomade heaolu käsitlevaid eeskirju;
- 3) Põllumajanduslikud keskkonnatoetused seoses Hispaania ja Kreeka maaelu arengu kavade raames võetud kohustustega, mis ulatuvad võrdlustasemest kaugemale, hõlmavad ka puuvillatoetusi.
- 4) Alates 2009/2010. aastast rahastatakse Kreeka integreeritud puuvillatootmist vastavalt ümberkorralduskavale (kvaliteedimeede)¹

¹ Kreeka ametiasutuste 15. veebruari 2012. aasta aruande kohaselt on pool Kreeka puuvilla kasvupinnast hõlmatud integreeritud tootmise süsteemiga. See on avaldanud soodsat mõju puuvilla kvaliteedile ning keskkonnale, kuna vähenenud on veetarbimine (10–50%), lämmastiku (20–60%) ja pestitsiidide (17%) kasutamine ning positiivseid tulemusi on saavutatud pinnase kaitsel.

KOMISJONI VASTUSED

KOMISJONI VASTUS LISALE IV – PÕLLUMAJANDUS: LIFE-LOODUSE PROJEKTIDE JÄTKUSUUTLIKKUS JA KOMISJONIPOOLNE JUHTIMINE

6.

Pärast 2014.–2020. aasta õigusliku aluse vastuvõtmist esitab komisjon järgmisele LIFE komiteele ettepaneku võtta vastu eraldi kriteeriumid projektide jätkusuutlikkuse hindamiseks.

KOMISJONI VASTUSED LISALE V – ENERGEETIKA: ARUKAS ENERGEETIKA 2003–2006

4.

Komisjon leiab, et kõik neli soovitus on rakendatud.

7.

Komisjon on seisukohal, et kulude, väljundite ja mõjude vaheline seos on muudetud nii selgeks kui võimalik. Oluliselt on tugevdatud meetmete rahastamist vastavalt nende tähtsuse järjekorrale. Rahastamine põhineb ELi energiapoliitika mõju ja rakendatud projektide tulemuste hindamisel; riikide vajadused määravad kindlaks programmikomitee liikmed vastavalt turuolukorrale ja poliitika arengule. Programmi välishindamise käigus leidis kinnitust, et rahastamisprioriteedid vastavad Euroopa energeetika vajadustele ja probleemidele. Sama hindamise käigus leiti, et programmi raames toetatavate meetmete laad on selline, et nende mõju on eriti raske hinnata, ning energeetikaringkondades ollakse sellest teadlik.

Seepärast leiab komisjon, et soovitus on täielikult rakendatud.

8.

Mõju mõõdetakse, kui see on võimalik (nt projekti väljatöötamiseks abi osutamise puhul), ent ei mõõdetata juhul, kui see on võimatu meetmete laadi tõttu (nt kui meetmete tulemused on ette nähtud kasutamiseks poliitilises arutelus).

Seepärast leiab komisjon, et soovitus on täielikult rakendatud.

Eespool öeldut arvesse võttes on programmi järelevalvet ja hindamist arendatud nii palju kui võimalik ja see on peaaegu saavutanud oma kulutõhususe lae. Teave tulemuste ja mõju kohta on esitatud sellistes dokumentides nagu energeetika peadirektoraadi iga-aastane majandamiskava, Euroopa aruka energeetika II programmi 2011. aasta rakendusaruanne ja selle programmi 2007.–2011. aasta tulemusaruanne².

Pikisuunalist hindamist on tehtud, kui see on asjakohane, võttes arvesse kulusid.

Seepärast leiab komisjon, et soovitus on täielikult rakendatud.

² http://ec.europa.eu/energy/intelligent/files/doc/reports/iee-ii-performance-report-2007-2011-final_en.pdf.

KOMISJONI VASTUSED

9.

Kontrollikoja tähelepanekuid kinnitab ka Euroopa aruka energeetika II programmi lõpphindamise aruanne, milles tunnustatakse jõupingutusi, mida Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus on teinud haldamise lihtsustamiseks, ning jõutud järeldusele, et jõupingutused on aidanud suurendada projektide tõhusust. Lisaks sellele viidi 2010. aasta novembrist kuni 2011. aasta märtsini läbi Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutuse tegevuse hindamine, mille aruandes esitati järeldus, et rakendusamet toimib hästi ning kujutab endast tõhusat ja tulemuslikku mehhanismi, mis tagab tema vastutusel olevate algatuste tulemuslikkuse. Aruandes leiti, et Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutuse juhtimise all on Euroopa aruka energeetika programmi haldamine paranenud ning et peamiste sidusrühmade ja lõplike abisaajate tagasiside on positiivne.

Seepärast leiab komisjon, et soovitus on täielikult rakendatud.

KOMISJONI VASTUSED

KOMISJONI VASTUSED LISALE VI – VÄLISTEGEVUS: TEHNILISE ABI MÕJUSUS SUUTLIKKUSE ARENDAMISE KONTEKSTIS

3. 1)

Seda soovitusi saab täielikult rakendada alles järgmise põlvkonna programmitöö dokumentides. 2012. aasta mais koostatud 2014.–2020. aasta arengukoostöö rahastamisvahendi ja 11. Euroopa Arengufondi programmitöö uute juhiste 3. ja 4. lisas on esitatud nõue analüüsida riigi suutlikkust. Nõue analüüsida riigi suutlikkust on esitatud ka 2012. aasta juulis koostatud Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi programmitöö juhiste 3. lisas.

Suutlikkuse arendamise küsimust käsitletakse ka eelarvetoetuste suunistes, mille väljatöötamist praegu lõpetatakse.

3. 2)

Komisjon nõustub kontrollikoja tähelepanekuga.

3. 3)

Komisjon nõustub kontrollikoja tähelepanekuga ning osutab veel kord sellele, et ta teeb suuri jõupingutusi kvaliteedi tagamise süsteemi ning teadmiste jagamise veebisaidi väljatöötamiseks ja rakendamiseks. Mõlemad on tal aidanud parandada suutlikkuse arendamise toetamise tõhusust.

3. 6)

Komisjon nõustub kontrollikoja tähelepanekuga.

3. 7)

Kontrollikoda tunnistas, et tugistrateegia on üks osa ELi tegevusest, millega rakendatakse Pariisi deklaratsiooni abi tõhususe kohta. Pariisi deklaratsiooni järelevalvet käsitlevas 2011. aasta ülevaates kinnitati, et Euroopa institutsioonid on täitnud programmide koordineerimise ja paralleelsete rakendusstruktuuride vältimise eesmärgid.

Komisjon leiab, et 7. soovitus on tegelikult rakendatud.

Komisjon nõustub tähelepanekuga, mille kontrollikoda esitab 8. soovitusel kohta.

9.

Suuniste rakendamise järelevalvet tehakse igal aastal. 2013. aasta algul võib kontrollikoja esitada uuemaid andmeid, kui see on vajalik.

KOMISJONI VASTUSED

KOMISJONI VASTUSED LISALE VII – VÄLISTEGEVUS: VALITSUSVÄLISTE OSALEJATE EÜ ARENGUKOOSTÖÖSSE KAASAMISE KOMISJONIPOLNE HALDAMINE

3. 2)

Komisjon leiab, et see soovitus on juba täidetud.

3. 3)

Komisjon leiab, et see soovitus on juba täidetud.

3. 4)

Komisjon leiab, et see soovitus on juba täidetud.

3. 5)

Komisjon leiab, et see soovitus on juba täidetud.

3. 6)

Komisjon leiab, et see soovitus on juba täidetud.

3. 7)

Komisjon arvab, et see soovitus on juba täidetud.

4.

Vt vastus eelmisele punktile (punkt 3).

9.

Kaardistamise kohta vt punktis 3 esitatud vastused.

12.

Geograafiliste programmide riikide suveräänsusest tulenevate piirangute kohta vt punktis 3 esitatud vastused.

KOMISJONI VASTUSED

KOMISJONI VASTUSED LISALE VIII – VÄLISTEGEVUS: ÜHINEMISEELNE ABI TÜRGILE

3. 2)

Kontrollikoja tähelepanekut on arvesse võetud. Komisjon on tegevusaruannetesse lisanud elemendid, mis osutavad tegevuse 22 02 (Laienemisprotsess ja -strateegia) ning viie erieesmärgi, väljavalitud sektorite ja 2013. aasta tegevusaruannete kohase rahastamise vahelisele seosele.

3. 6)

Komisjon leiab, et kontrollikoja esitatud soovitud programmi hindamise kohta on kontseptuaalses plaanis rakendatud. Rakendamise tulemused ilmnevad alates 2013. aastast.

6.

Seoses sellega kehtestatakse ühinemiseelse abi rahastamisvahendit käsitleva määrusega (IPA II määrusega) ühinemiseelse abile veelgi järjekindlam strateegiline lähenemisviis, asendades poliitikavaldkondades teatavaid osi, et parendada meetmete koordineerimist ning nelja ühinemiseelse abi eest vastutava peadirektoraadi koostööd iga riigi jaoks ühtse ja tervikliku strateegia väljatöötamisel. Kõrgema tasandi kavandamisdokumentides, st ühises strateegilises raamistikus ja ühte või mitut riiki hõlmavates strateegiadokumentides (mis asendavad mitmeaastase suunava kavandamisdokumendi), pööratakse rohkem tähelepanu vajaduste analüüsile ja sekkumisprioriteetide väljaselgitamisele.

7.

Komisjoni range lähenemisviis projektitoimikute kvaliteedi küsimuses (2010/2011. aasta ühinemiseelse rahastamisvahendi puhul) on aidanud kaasa sellele, et toimikute peamised osad (projekti eesmärk, tulemused, näitajad jms) on muutunud konkreetsemaks ja mõõdetavamaks kui varasematel aastatel. Kõnealune positiivne suundumus tuleneb eelmiste finantsabi programmide käigus saadud kogemustest, eelkõige puuduste suhtes parendusmeetmete võtmisest. Komisjon teeb ka tulevikus eri etappides programmitöö dokumentide kvaliteedi järelevalvet, et tagada projekti peamiste koostisosade kvaliteet.

9.

Komisjon nõustub, et projektitulemusi käsitleva aruandluse suhtes tuleb võtta täiendavaid meetmeid, kuid soovib rõhutada, et vastavalt edu- ja järelevalvearuande uuele näidisvormile, mis võeti kasutusele 2012. aasta veebruaris, peavad abisaajad projekti lõppedes esitama aruande projekti üldeesmärgi saavutamise ja tulemuste kohta.

Komisjon võtab vajalikud meetmed, et tagada korrapärane aruandlus projektide edusammudest ja tulemustest kooskõlas näidisvormi nõuetega.

10.

Komisjon nõustub kontrollikoja järeldusega, et järelhindamist ei ole veel alustatud, kuid märgib, et enne ühinemiseelset abi aastail 2002–2006 antud abi mõju ja jätkusuutlikkuse hindamist ei saadud alustada, kuna mitu Türgile antava ühinemiseelse abi projekti, mis on selle abiga seotud, jõuavad lõpule alles 2012. aastal. Komisjon on hindamiskavas ette näinud järelhindamise, mille läbiviimiseks kuulutatakse käesoleva aasta lõpul välja pakkumismenetlus. Hindamist alustatakse 2013. aastal.

Euroopa Kontrollikoda

Eriaruanne nr 19/2012

2011. aasta aruanne Euroopa Kontrollikoja eriaruannete põhjal võetud järelmeetmete kohta

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2012 – 45 lk – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9237-900-1

doi:10.2865/24182

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt <http://ec.europa.eu> või saates faksi numbrile +352 2929-42758.

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

AUDITEERITAVATE POOLT AUDITISOOVITUSTE PÕHJAL VÕETUD MEETMETE KONTROLLIMINE ON VASTUTUSAHELA OLULINE OSA. KÄESOLEVAS ARUANDES KONTROLLITAKSE EUROOPA KOMISJONI VÕETUD MEETMEID JA HINNATAKSE, MIL MÄÄRAL ON KOMISJON RAKENDANUD SOOVITUSI, MIS ON ESITATUD PERIOODIL 2003–2009 KOOSTATUD KONTROLLIKOJA SEITSMES ERIARUANDES NING MIS HÕLMAVAD KOLME EELARVEVALDKONDA: PÕLLU-MAJANDUS, ENERGEETIKA JA VÄLISMEETMED. KONTROLLIKODA LEIDIS, ET KOMISJON OLI VÕTNUD MEETMEID KONTROLLIKOJA SOOVITUSTE RAKENDAMISEKS NING ET 45 RAKENDAMIST VAJAVAST SOOVITUSEST OLI 13 (29%) TÄIELIKULT RAKENDATUD, ÜKS (2%) RAKENDAMATA, 22 (49%) ENAMJAOLT RAKENDATUD NING ÜHEKSA (20%) TEATUD OSAS RAKENDATUD. SELLEST TULENEVALT PEAB KOMISJON ESITATUD SOOVITUSTE TÄIELIKUKS KÄSITLEMISEKS VÕTMA TÄIENDAVAIK MEETMEID.

EUROOPA KONTROLLIKODA

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-9237-900-1

9 789292 137900 1